

Nr 223.

Av herr **Hansson, Gustav**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om kyrklig samfällighet i Göteborg.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 130 till riksdagen, med förslag till lag om kyrklig samfällighet i Göteborg, stadgas i 1 § att där uppräknade församlingar skola bilda en kyrklig samfällighet. Utav denna uppräkning framgår, att av stadens territoriella församlingar Lundby och Örgryte icke skola ingå i samfälligheten utan fortfarande stå utanför densamma.

Riksdagen beslöt föregående år i samband med antagandet av Lag om församlingsstyrelse att hos Kungl. Maj:t hemställa »om skyndsam utredning i fråga om ersättande av förordningen den 5 maj 1882 angående kyrkofullmäktige och kyrkonämnd i Göteborg med en ny särskild lag och för nästa års riksdag framlägga det förslag, vartill utredningen kan föranleda». I 1882 års lag stadgas att »samtliga Göteborgs stads territoriella församlingar utgöra i ekonomiskt hänseende en enhet». Utav detta stadgande framgår att samtliga församlingar skola tillhöra samfälligheten. Att så icke har blivit förhållandet beror givetvis på att de församlingar, som nu icke föreslås skola ingå i samfälligheten, tillkommit genom införlivningar av närliggande kommuner med staden och att de genom dessa införlivningar tillkomna församlingarna ännu icke haft tillfälle att ansluta sig till samfälligheten.

Av riksdagens skrivelse synes framgå, att densamma icke tänkt sig någon annan bestämmelse i fråga om samfällighetens omfattning än den förutvarande, således icke sådan begränsning som av Kungl. Maj:t föreslås.

Syftet med samfälligheten är, att de olika församlingarna skola gemensamt kunna ordna en del ekonomiska angelägenheter och att detta skall ställa sig ur ekonomisk synpunkt mera fördelaktigt, än om de skola ordnas var för sig. Genom detta samarbete kommer ju även en utjämning av skattebördan till stånd, vilket är ur alla synpunkter fördelaktigt. Det kan ju tänkas, att om församlingarna skulle vara åtskilda i ekonomiskt avseende, skatterna skulle för en del av stadens innevånare bliva högst betungande, medan andra skulle slippa ganska lindrigt undan. Numera arbetas det för att få till stånd skatteutjämning så långt som möjligt, och då synes det vara en

självklar sak, att man söker få till stånd skatteutjämning, då det gäller de skattskyldiga i de olika församlingarna i Göteborg.

Lundby församling har också för sin del hemställt om att få ingå i samfälligheten i Göteborg, men har denna hemställan ännu icke blivit avgjord. Det synes, som om Lundby har goda skäl för sin hemställan på grund av, att den är mera skattetyngd än övriga församlingar, och, om införlivning av denna församling kommer till stånd, skulle detta verka i skatteutjämnande riktning. Kammarkollegium har visserligen beträffande denna fråga anfört att hörda myndigheter ställt sig avvisande mot Lundbys införlivning av det skäl, att församlingen är skuldsatt och har hög utdebitering. Detta skäl synes mig i stället tala för en införlivning, då, som jag förut anfört, en skatteutjämning bör komma till stånd. Även för Örgryte församling är det fördelaktigt att denna ingår i samfälligheten, då densamma annars i en snar framtid måste ordna en del angelägenheter, som ställa sig dyrare, än om de ordnas tillsammans med de övriga församlingarna. Örgryte har visserligen en gång avslagit väckt förslag om ingående i samfälligheten, men detta var dock icke uttryck för samtliga röstberättigades mening. Det omnämnda beslutet fattades å en fåtaligt besökt kyrkostämma.

Av vad jag här anfört framgår, att jag anser, att i 1 § bör vidtagas den ändringen, att den däri föreslagna uppräkningsen av de församlingar, som skola ingå i samfälligheten, utgår, och att § får den lydelsen, att samfälligheten skall omfatta samtliga territoriella församlingar.

Då jag emellertid anser, att ett införlivande av dessa båda församlingar, som enligt Kungl. Maj:ts förslag icke skola ingå i samfälligheten, icke genast kan äga rum, beroende på att en del ekonomiska angelägenheter i förväg behöva ordnas, föreslår jag, att i övergångsbestämmelserna intages ett stadgande, att anslutningen till samfälligheten skall äga rum senast under år 1938, men att Kungl. Maj:t äger att dessförinnan bevilja dem inträde, då de därom hemställa. Genom ett sådant stadgande kan Kungl. Maj:t utan riksdagens hörande bevilja dessa församlingar inträde i samfälligheten.

I 2 § föreslås antalet kyrkofullmäktige till 50. Det synes mig vara ändamålsenligare att antalet bestämmes till 60, samma antal som stadsfullmäktige i Göteborg. Vid införlivning av församling med den kyrkliga samfälligheten behöver då icke någon ändring av lagen företagas, utan mandaten fördelas vid nyval på de olika församlingarna i förhållande till deras folk-mängd. Det kan visserligen inträffa att en införlivning kan ske under sådan tid, att de nytillkomna församlingarna icke genast få egna fullmäktige, men det är skäl antaga, att Kungl. Maj:t beslutar om införlivning till sådan tid, då val av fullmäktige skall äga rum. För övrigt har det inträffat, att införlivning i borgerligt avseende mellan lands- och stadskommuner ägt rum, men har den förra fått vänta något år, innan den blivit representerad i stadsfullmäktige.

I lagförslaget finnes icke något stadgande om val av ordförande och vice

ordförande. Sådant stadgande återfinnes dock i 1882 års förordning. Det synes mig vara lämpligast att i den nu föreslagna lagen sådant stadgande även införes, och föreslår jag därför en ny § 3, som innehåller bestämmelser om val av ordförande och vice ordförande.

§ 4 lika med § 3 i Kungl. Maj:ts förslag.

I § 4, som av mig föreslås erhålla nr 5, anser jag, att ett tillägg bör göras beträffande dem som äga rätt att påkalla sammanträde med kyrkofullmäktige. I Lag om församlingsstyrelse stadgas, att sådan rätt tillkommer även de flesta av fullmäktige. Denna bestämmelse bör även införas i denna §.

I fråga om annonsering om sammanträde föreslås, att kungörelse härom skall införas i någon i Göteborg utkommande daglig tidning. Denna bestämmelse återfinnes i 5 § i Kungl. Maj:ts förslag (§ 6 i föreliggande förslag). Då emellertid annat stadgande om annonsering finnes i Lag om församlingsstyrelse och således misstolkning av denna § kan uppstå, föreslår jag, att denna bestämmelse skall ur § utgå. I fråga om annonsering kommer då att göra vad som i Lag om församlingsstyrelse stadgas. Det synes även vara lämpligt att skriftlig kallelse till sammanträde delgives fullmäktige senast fyra dagar före sammanträdet och icke, som i lagförslaget föreslås, söckendagen förut.

I övergångsbestämmelserna föreslås, att lagen skall träda i kraft den 1 januari 1932, dock att val av kyrkofullmäktige icke skall äga rum förrän år 1934. De kyrkofullmäktige som valts under år 1930 skola alltså fortfarande med sina mandat intill utgången av år 1934.

I det lagutkast, som utsänts för yttrande till de olika församlingarna, domkapitlet m. fl. i Göteborg, föreslogs, att val enligt de nya bestämmelserna skulle äga rum under år 1931. På grund av de yttranden, som inkommit till Kungl. Maj:t, har emellertid sådan ändring av det ursprungliga förslaget företagits, att, såsom förut är nämnt, valen utsatts till att äga rum år 1934.

Departementschefen anför som skäl för sin ändrade ståndpunkt, att »genom ett tillmötesgående av denna önskan skulle man, utan att någon olägenhet därav lär kunna påvisas, undvika, att de kostnader och besvär, som alltid äro förenade med val, skulle återkomma under två på varandra följande år», men departementschefen säger dock, att »det kan synas oegentligt, att den nya samfällighetsinstitutionen till en början skall uppbäras av organ, tillkomna enligt de äldre upphävdade bestämmelserna». Till denna senare uppfattning kan jag ansluta mig. Det har väl knappast förekommit, att en representantförsamling fått fortfara med sina mandat tre år efter det nya bestämmelser om dess bildande tillkommit.

Enligt förutvarande bestämmelser förekom fullmaktsröstning vid dessa val. Enligt de bestämmelser, som givas i Kommunala vallagen, får sådan röstning vid val icke förekomma, utan gäller härvidlag samma bestämmelse som vid andra kommunala val, d. v. s. rätten att avlämna valsedelsförsändelse.

Ävenledes skola de nya valen förrättas inför magistraten och icke som förr på kyrkostämman.

Det är således i vissa fall ändrade bestämmelser i fråga om röstavgivningen.

Länsstyrelsen har emellertid anfört, att svårigheter komma att uppstå beträffande valkretsindelningen, om val skall förrättas under år 1931, då gällande valdistriktsindelning icke följer församlingsgränserna.

Ehuru jag icke kan tillmäta denna omständighet avgörande betydelse, då jag anser, att en sådan ändring kan medhinnas under innevarande år, finner jag dock med hänsyn härtill lämpligast föreslå, att val av kyrkofullmäktige enligt de nya bestämmelserna skall äga rum under år 1932. Jag har därför i övergångsbestämmelserna föreslagit sådant stadgande.

På grund av vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen ville antaga följande

Förslag

till

lag om kyrklig samfällighet i Göteborg.

Härigenom förordnas som följer:

1 §.

Samtliga Göteborgs stads territoriella församlingar skola för vården om de angelägenheter, som avses i 2 § c), d), e), f), g) och j) i lagen den 6 juni 1930 om församlingsstyrelse bilda en kyrklig samfällighet. I följd härav skola församlingarnas tillhörigheter ävensom de avgifter, som uttaxeras för kyrkoväsendet eller eljest inflyta, användas för samfällighetens behov.

2 §.

Samfällighetens beslutanderätt utövas av sextio kyrkofullmäktige. Samfällighetens kyrkoråd benämnes kyrkonämnd.

3 §.

Kyrkofullmäktige välja varje år för nästkommande kalenderår bland sig en ordförande och en vice ordförande. Underrättelse om dessa val, med angivande av de valdas namn och postadress, skall ofördröjligen insändas till länsstyrelsen för införande i länskungörelserna och till domkapitlet.

4 §.

(lika med 3 § i Kungl. Maj:ts förslag).

5 §.

Kyrkofullmäktige sammanträda så ofta ordföranden finner det nödigt så ock när länsstyrelsen och domkapitlet därom förordnar eller visitationsför-

rättare, magistraten eller något av de särskilda församlingarnas kyrkoråd eller de flesta av fullmäktige sådant äska.

6 §.

Kungörelse om kyrkofullmäktigsammanträde utfärdas av fullmäktiges ordförande eller, vid hinder för honom, av vice ordföranden och skall innehålla bestämd uppgift om tid, ställe och överläggningsämne för sammanträdet.

Skriftlig kallelse till sammanträde, innehållande sådan uppgift, som ovan sägs, bör, såvitt möjligt är, genom ordförandens försorg senast fyra dagar förut delgivas envar fullmäktig eller med posten översändas till honom.

7—16 §§.

(lika med 6—15 §§ i Kungl. Maj:ts förslag).

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1932.

Genom denna lag upphäves förordningen den 5 maj 1882 (nr 20) angående kyrkofullmäktige och kyrkonämnd i Göteborg.

Örgryte och Lundby församlingar skola intill utgången av år 1938 ej ingå i den kyrkliga samfälligheten, därest ej Konungen efter framställning av vederbörande församling annorlunda förordnar.

De kyrkofullmäktige, som valts under år 1930, skola fortfara med sina befattningar till utgången av år 1932. Avgår kyrkofullmäktig före nämnda dag, inkallas den suppleant, som enligt hittills gällande bestämmelser bör inträda i hans ställe. Val av kyrkofullmäktige i enlighet med de nya bestämmelserna skall första gången äga rum under år 1932 och skall då gälla för två år räknade från och med den 1 januari 1933.

Kyrkofullmäktige skola under år 1931 med tillämpning av de nya bestämmelserna välja ordförande och vice ordförande för år 1932 ävensom revisorer för granskning av förvaltningen under sistnämnda år samt suppleanter för dem.

Tjänstgöringstiden för de ledamöter och suppleanter i kyrkonämnden, som utsetts enligt hittills gällande bestämmelser, skall utgå den 31 december 1931.

Val av ledamöter och suppleanter i kyrkonämnden skola enligt de nya bestämmelserna äga rum första gången i november eller december månad 1931 och skola gälla för fyra år, räknade från och med den 1 januari 1932.

Stockholm den 10 mars 1931.

G. W. Hansson.